

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn eller benevnelse på blandingen	Gold Tin Targets
Synonymer	Ingen.
Dokumentnummer	G17
Utgivelsesdato	13-Desember-2018
Versjonsnummer	01

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Ikke kjent.
Bruksområder som frarådes	Profesjonell bruk: Offentlig domene (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) Forbrukeren bruker: Privat husholdninger (= allmennheten = forbrukere)

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer

49.60.23.91.82.0

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Oppsummering av farer	Produktene er klassifisert som artikler og som sådan ikke presentere en fysisk eller helsefare i den nåværende formen. Hvis produktene behandles eller håndteres på måter som genererer partikler (støv, røyk, partikler og / eller pulver), kan det oppstå en potensiell helsefare, og risikostyringsforanstaltninger må tas for å minimere risiko.
-----------------------	--

2.2. Merkingselementer

Etikett ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Inneholder:	Gull, Tinn
Farepiktogrammer	Ingen.
Signalord	Ingen.
Fareerklæring(er)	Materialet som selges i fast form, anses generelt ikke for farlig. Men hvis prosessen innebærer sliping, smelting, kutting eller annen prosess som forårsaker utslipp av støv eller røyk, kan det oppstå farlige nivåer av luftbårne partikler.

Anbefalte forholdsregler

Forebygging	Følg yrkeshygienisk praksis.
Svar	Vask hendene etter bruk.
Lagring	Oppbevares adskilt fra uforenelige kjemikalier.
Deponering	
P501	Innhold/beholder avhendes i samsvar med lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter.

Tilleggsinformasjon om etiketter	For ytterligere informasjon, vennligst kontakt Product Stewardship Department på +1.216.383.4019.
----------------------------------	---

2.3. Andre farer

Ingen kjente.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Blandinger

Generelle opplysninger

Kjemikalienavn	%	CAS-nr. / EC-nr.	REACH-registreringsnr.	INDEKS-nr.	Merknader
Gull	50 - 95	7440-57-5 231-165-9	-	-	
Klassifisering:	-				
Tinn	5 - 50	7440-31-5 231-141-8	-	-	#
Klassifisering:	STOT SE 3;H335, STOT RE 1;H372				

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

Generelle opplysninger Sørg for at medisinsk personell er informert om hvilke materialer som er involvert, og tar forholdsregler for å beskytte seg.

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Ring til lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.
Hudkontakt	Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.
Øyekontakt	Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.
Svelging	Søk legehjelp ved ubehag.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede Ingen kjente.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

Generelle brannfarer Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver. Tørr sand. Bruk metoder for den omliggende brannen.
Uegnete brannslukkingstiltak	Ingen kjente.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen Dette produktet er ikke brennbart.

5.3. Informasjon for brannslukkingspersonell

Spesielt verneutstyr for brannslukkingspersonell	Bruk passende verneutstyr.
Særlige brannslukkingstiltak	Vannspray kan brukes for å avkjøle uåpnede beholdere.

Spesielle metoder Bruk standard brannslukkingrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell	Hold unødvendig personell borte. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig vern, kan du se avsnitt 8.
For nødpersonell	Hold unødvendig personell borte. Se avsnitt 8 i HMS-databladet for anbefalinger om personlig verneutstyr.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø Samle opp spill.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing Samle opp spill.

6.4. Henvisning til andre avsnitt Hvis du ønsker mer informasjon om personlig vern, kan du se avsnitt 8. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se avsnitt 13.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering Unngå langvarig eksponering. Følg yrkeshygienisk praksis.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter Oppbevares atskilt fra uforlikelige stoffer (se avsnitt 10 i SDS-et).

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r) Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Yrkesmessige eksponeringsgrenser

Norge. Administrative normer for forurensninger på arbeidstedet

Komponenter	Type	Verdi
Tinn (CAS 7440-31-5)	TLV	2 mg/m ³

EUs Indikative grenseverdier for eksponering i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU

Komponenter	Type	Verdi
Tinn (CAS 7440-31-5)	Adm. Norm (8-timer)	2 mg/m ³

Biologiske grenseverdier Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).

Anbefalte overvåkningsprosedyrer Følg standard fremgangsmåte for overvåkning.

Avledet nivå for ingen virkning (DNEL-er) Ikke kjent.

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC-er) Ikke kjent.

Utsettelsesretningslinjer Dette materialet har ikke en fastsatt eksponeringsgrense.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonsmessige kontrolltiltak God, generell ventilasjon (typisk 10 luftskiftninger per time) bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshetter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger As a standard hygiene practice, wash hands before eating or smoking.

Øye-/ansiktsvern Bruk vernebriller med sidevern (eller heldekkende briller).

Hudbeskyttelse

- Håndvern Bruk hansker ved behandling for å unngå metallkutt og hudsår.

- Annet Bruk påkrevd personlig verneutstyr.

Åndedrettsvern Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.

Temperaturfarer Bruk egne, termiske verneklær når det er nødvendig.

Hygienetiltak

Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger.

Miljømessig forebyggende tiltak Miljøvernlederen må informeres om alle større utslipp.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand Fast stoff.

Form Fast.

Farge gulaktig

Odør Ingen.

Odørterskel Ikke aktuelt.

pH Ikke aktuelt.

Smeltepunkt/frysepunkt 270 - 1000 °C (518 - 1832 °F) / Ikke aktuelt.

Startkokepunkt og kokeområde Ikke aktuelt.

Flammepunkt Ikke aktuelt.

Fordampningsrate Ikke aktuelt.

Brennbarhet (faststoff, gass) Ingen kjente.

Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser

Brennbarhetsgrense - nedre (%) Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense - øvre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Damptrykk	Ikke aktuelt.
Damptetthet	Ikke aktuelt.
Relativ tetthet	Ikke aktuelt.
Løselighet(er)	
Løselighet (i vann)	Uløselig.
Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann)	Ikke aktuelt.
Selvantenningsstemperatur	Ikke aktuelt.
Nedbrytningstemperatur	Ikke aktuelt.
Viskositet	Ikke aktuelt.
Eksplosjonsegenskaper	Ikke kjent.
Oksideringsegenskaper	Ikke oksiderende.
9.2. Andre opplysninger	
Tetthet	10,50 - 17,90 g/cm ³

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet	Produktet er stabilt og ikke-reaktivt under normale bruks-, lagrings- og transportforhold.
10.2. Kjemisk stabilitet	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.3. Mulighet for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.
10.4. Forhold som skal unngås	Kontakt med ikke-kompatible materialer.
10.5. Uforenlige materialer	Syrer. Klor.
10.6. Farlige nedbrytingsprodukter	Ingen farlige nedbrytingsprodukter er kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger Yrkesmessig eksponering for stoffet eller blandingen kan ha negativ innvirkning.

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier

Innånding	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Hudkontakt	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Øyekontakt	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Svelging	Forventes å være lav inntaksfare.

Symptomer Ingen kjente.

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet	Ingen data tilgjengelig.
Etsing/irritasjon på huden	Ikke relevant pga. produktets form.
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Sensibilisering av luftveiene	Ikke sensibiliserende for åndedrettssystemet.
Hudsensibilisering	Ikke hudirriterende.
Mutagenisitet på kimer	Ikke klassifisert.
Karsinogenitet	Ikke klassifisert.
Toksisitet for reproduksjonssystemet	Ikke klassifisert.

Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering	Ikke klassifisert.
Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering	Ikke klassifisert.
Aspirasjonsfare	Ikke en innåndingsfare.
Opplysninger om blanding versus stoff	Ingen informasjon tilgjengelig.
Andre opplysninger	Dette produktet har ingen kjent skadelig innvirkning på menneskelig helse

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet	Produktet er ikke klassifisert som skadelig for miljøet. Dette betyr imidlertid ikke at store eller hyppige utslipp ikke kan ha skadelig eller farlig innvirkning på miljøet.
12.2. Persistens og nedbrytbarhet	Der finnes ingen data om produktets nedbrytbarhet.
12.3. Bioakkumuleringsevne	Ingen data tilgjengelig.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (log Kow)	Ikke kjent.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Ikke kjent.
12.4. Mobilitet i jord	Ingen data tilgjengelig.
12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ikke kjent.
12.6. Andre skadevirkninger	Det forventes ingen andre negative miljøpåvirkninger (for eksempel ødeleggelse av ozonlaget, potensial for fotokjemisk dannelse av ozon, indresekretoriske forstyrrelser eller global oppvarming) av denne bestanddelen.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Restavfall	Elimineres i overensstemmelse med lokalt lovverk. Tomme beholdere eller fôringer kan inneholde produktrester. Dette stoffet og beholderen må avhendes på sikker måte (se: avhendingsanvisninger).
Forurenset emballasje	Tomme beholdere bør fraktes til et godkjent avfallshåndteringsanlegg for gjenvinning eller kasting
Avfallskode, EU	Ikke kjent.
Deponeringsmetoder/informasjon	Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent mottaksstasjon.
Spesielle forsiktighetsregler	Avhendes i samsvar med alle gjeldende forskrifter.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

ADR

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

RID

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

ADN

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IATA

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IMDG

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 1005/2009, om stoffer som bryter ned ozonlaget, vedlegg I og II med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 850/2004, om persistent, organisk forurensning, vedlegg I med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 1 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 2 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 3 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg V med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 166/2006 vedlegg II, Register over utslipp og transport av forurensende stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH, artikkel 59(10) Kandidatliste som for tiden er utgitt av ECHA.

Ikke oppført på liste.

Autorisasjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH anneks XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer

Ikke oppført på liste.

Bruk og restriksjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH anneks XVII: Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk, med endringer

Ikke oppført på liste.

Direktiv 2004/37/EU: Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre EU-forskrifter

Direktiv 2012/18/EU om store ulykkesfarer som omfatter farlige stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Nasjonale forskrifter

Ikke kjent.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Ikke kjent.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over forkortelser

Ikke kjent.

Informasjon om evalueringsmetoden som førte til klassifiseringen av blandingen

Ikke aktuelt.

Ansvarsfraskrivelse

Dette dokumentet er utarbeidet ved bruk av data fra kilder som anses å være teknisk pålitelige, og opplysningene er antatt å være korrekt. Materion gir ingen garanti, verken uttrykt eller underforstått, når det gjelder nøyaktigheten av opplysningene herunder. Materion har ingen mulighet til å forutse alle forhold hvor disse opplysninger og produkter kan benyttes, og de faktiske forhold for bruken av disse er utenfor selskapets kontroll. Det er brukerens ansvar å vurdere all tilgjengelig informasjon under spesielle forhold for bruken av dette produktet, og til å overholde alle statlige og lokale lover, vedtekter og forskrifter.

For at brukeren skal unngå eventuelle misforståelser eller feil antakelser ved sikkerhetsinformasjonen, bør det gjøres klart at opplysningene ikke er i form av et sikkerhetsdatablad (SDS), men er i stedet et frivillig informasjonsblad om produktet som nøye følger retningslinjene til et sikkerhetsdatablad – KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr 453/2010 av 20 mai 2010 (REACH/SDS).